

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2019/5060-S.7562

BAŞVURU NO : 2019/1615

KARAR TARİHİ : 03/07/2019

RET KARARI

BAŞVURAN

: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : ÜNİVERSİTELERARASI KURUL BAŞKANLIĞI

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın, doçentlik başvurusunun jüri üyelerinin oy çokluğuyla başarısız bulunmasına itirazı hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 27/01/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Kurumumuza 27/01/2019 tarihinde yapılan ekli başvuruda [REDACTED]; 2018 Nisan döneminde “Güzel Sanatlar Temel Alanından” doçentlik başvurusunda bulunduğunu, 05/12/2018 tarihinde açıklanan sonuçlara göre “başarısız” olduğunu, jürinin raporları dikkatli incelendiğinde, eleştirilerin ÜAK’ın belirlediği şartlar dışında yorumlardan oluştuğunun ve bu nedenle yetersiz görüldüğünün anlaşıldığını, ayrıca bazı eleştirilerin de akademik somut nedenlere dayanmadığının görüldüğünü, bu nedenlerle 08/12/2018 tarihinde itiraz dilekçesi verdiğini, ancak “itirazınızın reddine karar verilmiştir” şeklinde cevap aldığını açıklamakta ve yeni bir jüri atanarak veya bilirkişi görevlendirilerek eserlerinin tekrar incelenmesini talep etmektedir.

2) Başvuran [REDACTED] **detaylı itirazlarında ise;**

2.1) [REDACTED]’nin raporunda yer alan; “...Ayrıca açılan kişisel sergilerden [REDACTED] Kadıköy/ İstanbul “[REDACTED] [REDACTED]” etkinliğinin tarihine bakıldığında zamanlaması açısından doçentlik müracaatına yetiştirilmek maksatlı sıkıştırıldığı, bu sebeple de niteliğe önem verilmediği kanaati oluşmuştur.” şeklindeki kanaate karşılık ÜAK’ın doçentlik başvuru şartlarında zaman sınırlamasının olmadığını, yapılan çalışmalar yağlı boya olduğu için belli bir süreç içerisinde üretildiğini, bu detayın atlandığını, söz konusu sergi için galeri ayarlamalarının aylar öncesinden yapıldığını, ÜAK’ın başvuru şartlarında böyle bir madde bulunmadığını; yine raporda yer alan “...Karma sergilerde sadece davetiyeler, veya katılım belgeleri ibra edilmiştir. Bu yeterli değildir. Eser görsellerinin ve katılımın sağlandığına dair belge görsellerinin de dosyaya konulması gerekmektedir.” şeklindeki tespiti karşılık doçentlik kriterleri dışında istekte bulunulduğunu ve keyfi bir yorum yapıldığını, Doçentlik Bilgi Sistemi’nde yüklenmesi gereken dosyaların Güzel Sanatlar Belgeleri (Sergi afiş, davetiye vb.) olarak belirtildiğini, her sergi için katılım belgesi verilmediğini; “...Adayın beyan ettiği

[REDACTED]

yayın, makale basılmış bildirilerde sunduğu bilimsel yayınların birbirinden çok farklı alan konularına değindiği görünmüştür. Bu sebeple adayın yayın yaptığı konuya hâkim olmakta ve literatüre dayalı kaynak göstermekte zorlandığı, görülmüştür. Bu da adayın bir alan ve varyasyonlarında uzmanlaşmak, odaklanmak yerine dağınık bir konu yelpazesinde çalışmalar ortaya koyduğunu göstermektedir.” şeklindeki değerlendirmesine itiraz olarak ÜAK’ın doçentlik başvuru kriterlerinde konu seçkisinde sınırlama olmadığını, keyfi olarak hem akademik temayülün dışında hem de ÜAK’ın belirlediği kurallar dışında eleştiride bulunduğunu, aslında yüksek lisans, sanatta yeterlik ve daha sonraki makalelerinin hepsinin üst başlığının “kimlik” olduğunu, bu konuyu, göç, bireysel temsiller veya toplumsal olaylar gibi birçok konuda incelediğini; “...Ayrıca adayın bir üniversitede ██████████ olarak görev yaptığı göz önünde bulundurulursa beyan ettiği bilimsel ve sanatsal çalışmalara yönelik herhangi bir atıf bulunmadığı, proje yürütmediği, tez danışmanlığı yapmadığı görülmüştür.” şeklindeki açıklamaya karşılık ÜAK’ın Güzel Sanatlar Temel Alan için belirttiği şartlar arasında “atıf, proje, tez danışmanlığı” şartlarının bulunmadığını, meslek yüksekokulunda görev yaptığı için lisans ve yüksek lisans bölümlerinin bulunmadığını;

2.2) ██████████’nin raporunda yer alan; “██████████ Doçentlik Başvuru Dosyası’nda Yüksek Lisans ve Sanatta Yeterlik tezini sunmamıştır. Bundan ötürü tezlerin içeriği ve bilimsel niteliği ile ilgili değerlendirme yapılmamaktadır.” şeklindeki değerlendirmesine ilişkin bütün jüri üyelerine üç (3) cilt bilimsel ve sanatsal çalışmalar dosyasını ve bu dosyalara ek olarak CD içinde her iki tezini gönderdiğini ve DBS’den tezine ve diğer belgelere ulaşılabildiğini; “██████████’ın Yüksek Lisans ve Sanatta Yeterlik sürecinde üzerine odaklandığı tez konularının birbirinden oldukça uzak meseleler olduğu anlaşılmaktadır. Yaptığı resimler ve Sanatta Yeterlik tezi arasında herhangi bir bağlantı kurulamamakta, akademik açıdan spesifik bir mesele üzerine yetkin bir çözümleme sürecine yönelmesi gereken Sanatta Yeterlik tezinde sanatsal çalışmalarında içeriksel olarak izine rastlanmayan bir konuyu neden belirlediği anlaşılmamaktadır. Bu açıdan bakıldığında ██████████’in akademik oluşumu ve gelişiminde birbiriyle tutarsız olarak değerlendirilebilecek noktalar göze çarpmaktadır.” şeklindeki tespitlerine yönelik Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü’nün öğrencilere tezle ilgili Eser Metin ve Tez olmak üzere iki alternatif sunduğunu, Sanatta Yeterlik çalışmasının bir eser metin olmadığını, aksine teorik ve sanat tarihi bilgisine dayalı tez olarak geçtiğini, mezun olabilmek için konuyla ilgili sanatsal eser üretmesinin beklenmediğini, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yaptığı Yüksek Lisans tezinin eser metin olduğunu ve bununla ilgili sanatsal çalışmalar ürettiğinin tezinde de açıkça görüldüğünü, ÜAK’ın başvuru şartlarında “Güzel Sanatlar Temel Alan / 404 Plastik Sanatlar / Madde 41’den anlaşılacağı üzere tezlerden bağımsız eser üretilmesinin beklendiğini, bununla birlikte bütün çalışmalarının üst başlığının “kimlik” olduğunu; “Sanatta Yeterlik sonrasında 2017 ve 2018 yıllarında olmak üzere iki adet ulusal kişisel sergi düzenlemiştir. ██████████’in kişisel sergiler ile ilgili basında yer alan herhangi bir haber, yorum ya da destekleyici bir bilgiye rastlanmamıştır. Söz konusu sergilerin yeterli kamuoyu oluşturmaktan uzak lokal düzeyde kalan etkinlikler olduğu izlenimi edinilmektedir.” şeklindeki tespite yönelik ÜAK’ın şartları arasında basında kamuoyu oluşturma diye bir ifade bulunmadığını, ayrıca dosyada sergileri hakkında basına yansımış haberler bulunduğunu, geçmiş sanat çalışmalarının “lokal” çerçevede kalmadığına dair yeteri kadar haber, röportaj içeren belge sunulduğunu; “...Özellikle uluslararası makalelerin yayımlandığı yayın organlarının son yıllarda doçent adaylarının çokça tercih ettiği ve sınırlı endekslerce taranan ve uluslararası niteliği tartışmalı mecralar olduğu düşünülmektedir.” şeklindeki kanaate ilişkin olarak Güzel Sanatlar Temel Alan şartlarında “Hakemli dergide yayımlanmış makale” şartı bulunduğunu, indekste taranma şartı bulunmadığını, toplam altı (6) makalesinin hakemli olma

şartını yerine getirdiğini, yapılan eleştirilerin akademik somut gerekçeler ve ÜAK'ın belirlediği şartlar görmezden gelinerek, keyfi nedenlere dayanan eleştiriler olduğunun görüldüğünü, tutarsız olmadığını, tüm çalışmalarının merkezinde kimlik kavramı olduğunu, sanatsal çalışmalar için yapılan eleştirilerin de yersiz olduğunu, sanat tarihinde birçok sanatçının yer yer grafiksel öğeler kullanmakta olduğunu;

Açıklamaktadır.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

3) Kurumumuzun 12/02/2019 tarihli ve [REDACTED] sayılı bilgi-belge isteme yazısına cevaben Üniversitelerarası Kurul Başkanlığının 15/03/2018 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazısında; “Nisan 2018 döneminde doçentlik başvurusunda bulunan [REDACTED]’ın başvurusu ile ilgili Başkanlığımızdan talep edilen kamu erişimine açık bilgi ve belgelere ÜAK Başkanlığı resmi internet sayfasından ulaşılabilir. Adayın başvurusu ile ilgili kamuya açık olmayan diğer bilgi ve belgeler yazımız ekinde sunulmaktadır.” şeklinde cevap verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4) 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasası'nın, “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74'üncü maddesine göre; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler...”;

5) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun “Kurumun görevi” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; “Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”;

6) 6/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun;

6.1) “Üniversitelerarası Kurul:” başlıklı 11'inci maddesinin (b.6) bendinde; Üniversitelerarası Kurulun görevleri arasında, “Doçentlik sınavlarını düzenlemek ve ilgili yönetmelik gereğince doçent adaylarının yayın ve araştırmalarının değerlendirilmesi ve doçentlik sınavı ile ilgili esasları tespit etmek ve jürileri seçmek,” sayılmıştır.

6.2) “Doçentlik sınavı:” başlıklı 24'üncü maddesine göre; “a) Doçentlik sınavı, Üniversitelerarası Kurulca yılda iki kere yapılır. Aşağıdaki şartları haiz adaylar, Üniversitelerarası Kurulun tespit edeceği tarihe kadar, Üniversitelerarası Kurula gerekli belge ve yayınlar ile birlikte başlıca bilim dalı ile uzmanlık ve araştırma konularını da bildirerek başvururlar. b) Doçentlik sınavına başvurabilmek için aşağıdaki şartlar aranır: ... 2) Üniversitelerarası Kurulun her bir bilim disiplininin özelliklerini dikkate alarak belirteceği görüş çerçevesinde Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirtilen şartları taşıyan özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmak. c) Üniversitelerarası Kurul, adayın başvurduğu bilim veya sanat dalından beş kişilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye tespit eder... Doçentlik sınav jürisinde yer alan asıl ve yedek üyeler, adayın akademik çalışmalarının her birini değerlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını Üniversitelerarası Kurula gönderirler... Değerlendirmeye esas alınan bu raporların birer örneği, eser incelemesi sonucuna ilişkin bildirim yazısı ile birlikte adaya gönderilir. Eser incelemesinde başarılı bulunan aday, doçentlik sınav jürisi tarafından, sözlü sınava tabi tutulur... Doçentlik

sınavına ilişkin esas ve usuller, Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınmak suretiyle Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”;

7) 15/04/2018 tarihli ve 29260 sayılı Doçentlik Yönetmeliğinin;

7.1) “Doçentlik bilim/sanat alanları ve kriterleri” başlıklı 3’üncü maddesine göre; “(1) Doçentlik değerlendirmesi, Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen bilim/sanat alanlarında adayın akademik yayın ve çalışmalarının incelenmesi çerçevesinde yapılır. Bilim/sanat alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik başvuru döneminde uygulanır.”;

7.2) “Başvuru zamanı, şartları ve usulleri” başlıklı 4’üncü maddesinde; “(2) Doçentlik başvurusu için; a) Türkiye’de doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak veya yurt dışında yapılmış ise denkliğinin kabul edilmiş olması, b) Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli beş puan veya uluslararası geçerliliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almış olmak, doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması halinde ise bu sınavı başka bir yabancı dilde vermek, c) Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek asgari sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmak, şarttır. (3) Doçentlik başvuruları, eserlerle birlikte elektronik ortamda Üniversitelerarası Kurula yapılır. Belgelerin aslının veya onaylı suretinin ibrazının gerekli olduğu hallerde, bu belgeler posta ile gönderilir. Doçentlik başvuru şartlarının sağlanıp sağlanmadığı, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından ilgili bilim/sanat alanlarından görevlendirilen en az iki profesör tarafından yapılan inceleme ile belirlenir. Ancak adayın doçentlik başvuru şartlarını sağlamadığına ilişkin ileri sürülen iddialar, Doçentlik Komisyonunca incelenir. Doçentlik Komisyonu tarafından başvuru şartlarını sağlamadığına karar verilen adayın doçentlik başvurusu iptal edilir.”;

7.3) “Değerlendirme jürisinin oluşturulması” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Başvurunun eksiksiz olduğu ve gerekli şekil şartlarını taşıdığı tespit edilen adayların her biri için, Doçentlik Komisyonunca, başvuru alanı göz önünde bulundurularak beş asıl ve iki yedek üyeden müteşekkil bir jüri oluşturulur. Adayın başvurduğu bilim/sanat alanında yeterli öğretim üyesi yoksa jüri, en yakın bilim alanından, mümkün olmaması durumunda üç asıl ve bir yedek üye ile tamamlanır.”;

7.4) “Doçentlik değerlendirme” başlıklı 6 ncı maddesinin ilgili fıkralarında; “(1) Doçentlik değerlendirme jürisini oluşturan asıl ve yedek üyeler, adayın akademik çalışmalarının her birini nitelik ve bilim/sanat alanına katkısı açısından değerlendirerek, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen şekle uygun olarak hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını Üniversitelerarası Kurula elektronik ortamda gönderirler. Bu raporlar, dosya sayısı itibarıyla azami birer aylık sürelerde hazırlanarak gönderilir. Gerekli hallerde jüri üyesine Doçentlik Komisyonu tarafından toplam bir aya kadar ek süre verilebilir... (4) Asıl üyelerin geçerli bir mazeret olmaksızın raporunu süresi içinde Doçentlik Bilgi Sistemine (DBS) yükleyememesi halinde, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından bu kişinin jüri üyeliği iptal edilir ve yedek üyelerin raporları sırasıyla değerlendirmeye alınır. (5) Değerlendirmeye esas alınan jüri raporları tamamlandığında, raporların birer örneği, eser incelemesi sonucuna ilişkin bildirim yazısıyla birlikte Doçentlik Bilgi Sistemi (DBS) üzerinden adaya gönderilir. Bununla birlikte asgari başvuru şartlarını sağlamayan adaya sadece başvuru

şartlarını sağlamadığına dair bildirim yapılır. Beş üyeden oluşan jürilerde en az üç üyenin, üç üyeden oluşan jürilerde ise en az iki üyenin, eser ve diğer faaliyetlerden adayı başarılı bulması halinde aday başarılı sayılır. Başarısız bulunan aday, jüri tarafından eksik bulunan eser ve faaliyetleri tamamlamak kaydıyla müracaat dönemi esas alınmak suretiyle en erken izleyen üçüncü dönemde yeniden başvurabilir. (6) Bilimsel/sanatsal yayın ve akademik çalışmalarının değerlendirilmesi sonucunda başarılı olan adaya, Üniversitelerarası Kurul Yönetim Kurulu kararı ile karar tarihinden itibaren ilgili bilim/sanat alanında “Doçentlik Unvanı” verilir ve “Doçentlik Belgesi” düzenlenir.”;

7.5) “Doçentlik Komisyonu” başlıklı 8 inci maddesinin ilgili fıkralarında; “(1) Bu Yönetmelikle verilen görevleri yerine getirmek üzere, Üniversitelerarası Kurul bünyesinde Doçentlik Komisyonu kurulur. Komisyon, sosyal, fen-mühendislik, sağlık bilimleri ve güzel sanatlar alanlarından profesör unvanına sahip on beş üyeden oluşur. Komisyon üyeleri, Üniversitelerarası Kurul Başkanının komisyon üye tamsayısının en az iki katı kadar önereceği aday arasından, Üniversitelerarası Kurul tarafından üç yıllığına seçilir. Komisyon ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir başkan ve başkan vekili seçer. Üniversitelerarası Kurul Yönetim Kurulu kararı ile gerektiğinde komisyon üyelerinden oluşacak alt komisyonlar kurulabilir. (2) Doçentlik Komisyonu, Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenecek objektif ve denetlenebilir yönetime göre her bir aday için ilgili sınav jürisinin asıl ve yedek üyelerini belirleyerek Üniversitelerarası Kurula sunar. Komisyon jürilerde ortaya çıkan maddî hataları düzeltir. (3) Adayların doçentlik sürecine ilişkin her türlü itirazları Komisyon tarafından incelenerek karara bağlanır.”;

8) ÜAK Başkanlığının internet sayfasında (http://www.uak.gov.tr/temelalan/TA_Tablo4_2018N_071217.pdf) yer alan Doçentlik Başvuru Şartları (2018 Nisan Dönemi) başlıklı bölümde “Tablo 4 - Güzel Sanatlar Temel Alanı” altında başvuranın başvurduğu alan Plastik Sanatlar (Koşul No 41) için belirlenen koşullarda; “Sinema, Plastik Sanatlar, Tasarım, Geleneksel Türk Sanatları, Taşınabilir Kültür Varlıkları / Sanat Eserleri Restorasyonu ve Konservasyonu 41 Başvurulan doçentlik alanı ile ilgili ve adayın yaptığı lisansüstü çalışma(lar)dan üretilmemiş olmak şartıyla aşağıdaki maddelerin toplamından, 40 puanı (i) maddesinden, 25 puanı (iv) maddesinden, 15 puanı (iii) maddesinden, (ii) ve (v) maddelerinden 10' ar puan olmak üzere adayın en az 100 puan karşılığı sanatsal etkinlikte bulunması ve en az 90 puan karşılığı çalışmanın sanatta yeterlik/ doktora unvanının alınmasından sonra gerçekleştirilmiş olması gerekir.”;

Şeklinde düzenlemelerin olduğu görülmüştür.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER'İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

9) Başvuranların iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; ilgili idarenin işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığı tespit edildiğinden, başvurunun reddi yönünde hazırlanan “Ret Kararı Önerisi” Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

10) Kurumumuza yapılan 27/01/2019 tarihli başvuruda; yukarıda 1 ve 2 nolu paragraflarda detaylı olarak açıklandığı üzere başvuranın Nisan 2018 dönemi doçentlik başvurusu yaptığı ve başarısız olduğu, jüri raporlarında ÜAK'ın belirlediği şartlar dışında

akademik ve somut olmayan yorumlar olduğunu iddia ederek eserlerinin tekrar incelenmesini veya yeni bir jürinin atanmasını talep ettiği görülmüştür.

11) Doçentlik başvuru sürecine bakıldığında; 20/01/2016 tarihinde Resim Anasanat Dalından doktora unvanı alan başvuranın 15/04/2018 tarihinde Plastik Sanatlar bilim alanından Nisan 2018 dönemi doçentlik başvurusunda bulunduğu, 05/12/2018 tarihinde başarısız bulunduğunu öğrenmesi üzerine 08/12/2018 tarihli dilekçesi ile sonuca itiraz ettiği, itirazının gerekçesiz olarak reddedildiği ve başvuranın da Kurumumuza başvurduğu anlaşılmaktadır.

12) Başvuranın iddia ve açıklamalarına bakıldığında; genel anlamda jüri raporlarında ÜAK'ın belirlediği şartlar dışında akademik ve somut olmayan yorumlar olduğu, daha detayda ise 07/04/2018 – 03/05/2018 tarihleri arasında gerçekleşen bir sergisinin “zamanlama açısından doçentlik müracaatına yetiştirilmek maksatlı sıkıştırıldığı, bu sebeple de niteliğe önem verilmediği” şeklindeki değerlendirmeye karşılık ÜAK'ın doçentlik başvuru şartlarında zaman sınırlamasının olmadığı, “Eser görsellerinin ve katılımın sağlandığına dair belge görsellerinin de dosyaya konulması gerekmektedir.” şeklindeki tespite karşılık doçentlik kriterleri dışında istekte bulunulduğu; “bilimsel yayınların birbirinden çok farklı alan konularına değindiği, bu sebeple konuya hakim olmakta ve literatüre dayalı kaynak göstermekte zorlandığı, bu da adayın bir alan ve varyasyonlarında uzmanlaşmak, odaklanmak yerine dağınık bir konu yelpazesinde çalışmalar ortaya koyduğunu gösterdiği” şeklindeki değerlendirmeye itiraz olarak ÜAK'ın doçentlik başvuru kriterlerinde konu seçkinde sınırlama olmadığı, keyfi olarak hem akademik temayülün dışında hem de ÜAK'ın belirlediği kurallar dışında eleştiride bulunulduğu, aslında makalelerinin hepsinin üst başlığının “kimlik” olduğu, “bilimsel ve sanatsal çalışmalara yönelik herhangi bir atıf almadığı, proje yürütmediği, tez danışmanlığı yapmadığı” şeklindeki açıklamaya karşılık ÜAK'ın Güzel Sanatlar Temel Alan için belirttiği şartlar arasında “atıf, proje, tez danışmanlığı” şartlarının bulunmadığı, meslek yüksekokulunda görev yaptığı için lisans ve yüksek lisans bölümlerinin bulunmadığı; yine başka bir jüri üyesinin “tez konularının birbirinden oldukça uzak meseleler olduğu, yaptığı resimler ve Sanatta Yeterlik tezi arasında herhangi bir bağlantı kurulamadığı, akademik açıdan spesifik bir mesele üzerine yetkin bir çözümleme sürecine yönelmesi gereken Sanatta Yeterlik tezinde sanatsal çalışmalarında içeriksel olarak izine rastlanmayan bir konuyu neden belirlediğinin anlaşılamadığı, başvuranın akademik oluşumu ve gelişiminde birbiriyle tutarsız olarak değerlendirilebilecek noktaların göze çarptığı” şeklindeki tespitlere yönelik Sanatta Yeterlik çalışmasının bir eser metin olmadığı, aksine teorik ve sanat tarihi bilgisine dayalı tez olarak geçtiği, mezun olabilmek için konuyla ilgili sanatsal eser üretmesinin beklenmediği, Yüksek Lisans tezinin ise eser metin olduğu ve bununla ilgili sanatsal çalışmalar ürettiği, ayrıca ÜAK'ın şartlarına göre tezlerden bağımsız eser üretilmesinin beklendiği, bununla birlikte bütün çalışmalarının üst başlığının “kimlik” olduğu, “kişisel sergilerinin yeterli kamuoyu oluşturmaktan uzak lokal düzeyde kalan etkinlikler olduğu” şeklindeki tespite yönelik ÜAK'ın şartları arasında basında kamuoyu oluşturma diye bir ifade bulunmadığı, ayrıca dosyada sergileri hakkında basına yansımış haberler bulunduğu, “uluslararası makalelerin yayımlandığı yayın organlarının son yıllarda doçent adaylarının çokça tercih ettiği ve sınırlı endekslerce taranan ve uluslararası niteliği tartışmalı mecralar olduğu” şeklindeki kanaate ilişkin olarak indekste taranma şartı bulunmadığı şeklinde iddia ve açıklamaları olduğu görülmüştür.

13) Başvuranın itiraz ettiği jüri üyelerininki başta olmak üzere değerlendirme raporlarına bakıldığında;

13.1) ██████████'nin değerlendirme raporuna bakıldığında; “Adayın Doçentlik kriterlerinde Tablo 4/41.i de yer alan ve buna bağlı olarak beyan ettiği "özgün sanat eserleri,

██████████
██████████ ██████████
██████████ ██████████ ██████████
██████████ ██████████ ██████████ ██████████
██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████
██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████

tasarımlar yada yorum çalışmalarlarıyla en az iki kişisel etkinlikte bulunmak" (sergi) şartına istinaden açmış olduğu sergilerde nitelik açısından bu unvana ve müracaat ettiği alana dair Bed-i vasıf denilen estetik kriterlere nitelik olmadığı görülmüştür. Ayrıca açılan kişisel sergilerden ██████████ Kadıköy/İSTANBUL "██████████" etkinliğinin tarihine bakıldığında zamanlaması açısından doçentlik müracaatına yetiştirilmek maksatlı sıkıştırıldığı, bu sebeple de niteliğe önem verilmediği kanaati oluşmuştur. Oysaki bireysel ve sanatsal üretim yapan sanatçı ve sanat eğitimcilerin kişisel sergi etkinlikleri ciddi birikim ve alt yapı hazırlığına önem vermesi, çalışmalarını zamana yayarak ciddi bir hazırlık evresinden sonra gün yüzüne çıkarması gerekmektedir. Karma sergilerde sadece davetiyeler veya katılım belgeleri ibraz edilmiştir. Bu yeterli değildir. Eser görsellerinin ve katılımın sağlandığına dair belge görsellerin de dosyaya konulması gerekmektedir.

Adayın beyan ettiği yayın, makale, basılmış bildirilerde sunduğu bilimsel yayınların birbirinden çok farklı alan konularına değindiği görülmüştür. Bu sebeple adayın yayın yaptığı konuya hâkim olmakta ve literatüre dayalı kaynak göstermekte zorlanıldığı görülmüştür. Bu da adayın bir alan ve varyasyonlarında uzmanlaşmak, odaklanmak yerine dağınık bir konu yelpazesinde çalışmalar ortaya koyduğunu göstermektedir.

Ayrıca adayın bir Üniversitede ██████████ olarak görev yaptığı göz önünde bulundurulursa beyan ettiği bilimsel ve sanatsal çalışmalarına yönelik herhangi bir atıf bulunmadığı, proje yürütmediği, tez danışmanlığı yapmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak; Üniversiteler Arası Kurula Doçentlik müracaatında bulunan adayın alana dair belirtilen asgari koşullarını 276.25 puanla hemen hemen sağlanmış olsa da, çalışmalarındaki bilimsel nitelik ve temel alan olan Plastik Sanatlar alanındaki yeterliliğin kâfi olmadığı, (YETERSİZ) olduğu kanaati hâsıl olmuştur."

13.2) ██████████'nin değerlendirme raporuna bakıldığında; "██████████ ██████████'in başvuru dosyası, sanatsal ve akademik çalışmalarını içeren belgeler incelendiğinde; a) Akademik ve sanatsal yönelimleri konusunda oldukça farklı ve tutarsız bir gelişim izlediği, resimleri, makaleleri ve bildirilerinde birbirinden farklı birçok konuya yönelmesinden ötürü derinlemesine bir gelişim gösteremediği anlaşılmaktadır. Özellikle resimlerinin içeriğiyle ilgili derinlikli düşünsel araştırmaların noksanlığı, Sanatta Yeterlik aşamasında yöneldiği konu ile çalışmaları arasındaki tutarsızlık göze çarpmaktadır. Doçentlik Başvuru Dosyasında sunmadığı Yüksek Lisans ve Sanatta Yeterlik tezlerinin içeriği incelenememiş ve bu konuda bir kanaate varılamamıştır. Ancak bu tezlerin konularının birbirinden çok ayrı meseleler olduğu da görülmektedir. b) Resimlerindeki grotesk etkiler ve serbest fırça kullanımı belli pentürel duyarlıkları öne çıkarmakta ancak kimi grafik etkilerin henüz tam olarak yetkin bir sonuca ulaştırılmadığı görülmektedir. c) ██████████ ██████████'in gerek kişisel sergilerinin kısıtlılığı ve bu etkinliklerin lokal düzeyin ötesine geçememiş ve belli bir kamuoyu yaratamamış olması, akademik yayınlar açısından doyurucu ve tutarlı bir gelişim izlememiş olması ve yukarıda detaylı olarak açıklanan bir dizi nedenden ötürü Doçentlik unvanının gerektirdiği uzmanlaşma, yetkinleşme ve olgunlaşma aşamasına henüz ulaşamadığı tespit edilmiş ve eser inceleme aşamasından tarafınca BAŞARISIZ bulunmuştur."

13.3) ██████████'nin değerlendirme raporuna bakıldığında; "Adayın dosyası tarafınca incelenmiş olup 1) ██████████ ve ██████████ Eser no ile beyannamede gösterilen kişisel etkinlikleri nitelik, nicelik ve başvurulan alanı temsil etme açısından yeterli olmadığı, kendine özgü ve yetkin bir düzeyi oluşturma ve geliştirme sürecinde başarılı sayılamayacağı kanaati oluşmuştur. 2) Yayınlarda, özellikle makalelerde ele alınan konuların ve incelenen problemlerin bilimsel bir

makale sistematigi içinde, çok yönlü düşüncelerle yoğrularak, özgün araştırma sonuçlarını ortaya koyar nitelikte olmadığı ve alanı için yeni bilgi katkıları sağlamadığı kanaati oluşmuştur. Öte yandan [REDACTED] eser nolu “[REDACTED]” başlıklı makalenin oluşturulmasında adayın sanatta yeterlik çalışmasından yararlandığı kanaati oluşmuştur. Ayrıca bu makalede alıntı olarak gösterilen bazı metinlerin sanatta yeterlik çalışmasında alıntı gösterilmeden kullanıldığı görülmüştür. (Aday tarafından yüksek lisans ve sanatta yeterlik çalışmaları tarafıma gönderilmemiştir.)”

13.4) [REDACTED]’nun değerlendirme raporuna bakıldığında; “Aday’ın akademik kariyer süresince aktif olarak katıldığı gerek ulusal gerekse uluslararası sanatsal ve kültürel aktivite ve projelerde rol aldığı görülmektedir. Adayın katıldığı ulusal ve uluslararası sergilerde gösterdiği başarılar, akademik anlamda araştırma ile ilintili yetkinliği, ileride daha güzel şeyler yapacağını gösteren somut verilerdir. Bu yaklaşımla, adayın hem Plastik alanda hem de bilime yenilik getirmesi açısından önemli katkılar sağlayacağı kanaatindeyim. Genel olarak değerlendirdiğimde, aday hem akademik çalışmaları hem de plastik alanda BAŞARILI olmuştur.”

13.5) [REDACTED]’nin değerlendirme raporuna bakıldığında; “Makaleler ve bildiriler alana katkı yapacak düzeydedir ve gerekli araştırma ve incelemelerin yapıldığı sonucuna varılmıştır. Ulusal kişisel sergiler açmış olup çok sayıda ulusal ve uluslararası karma sergiye katılmıştır. Ayrıca iki ödülü bulunmaktadır.

Adayın resimleri ayrıntılı olarak incelenmiş olup aşağıdaki sonuçlara varılmıştır. Dışavurumcu sanat anlayışından beslenerek resimler yapan [REDACTED], kendi sesini bulma, kendine ait özgün bir dünya kurma konusunda önceleri fazlaca başka sanatçıların etkisinde kalmış ancak zamanla özellikle 2017 ve 2018 tarihli resimlerinde daha çok kendine özgü bir dünya kurabilmeyi başarmıştır. [REDACTED] ve [REDACTED]’ seri resimleri olumlu bulunmuştur. Doçent adayı [REDACTED]’in dosyalarının ayrıntılı olarak incelenmesi sonucunda asgari başvuru koşullarını sağlamış olduğu, eserlerinin başvuruda bulunduğu doçentlik bilim alanıyla ilişkili olduğu saptanmıştır, Adayın, makaleleri ve bildirilerinin alana katkı yapacak düzeyde olması olumlu bulunulmuştur. Resimlerinde belli bir temaya, sanat problemine karar verip derinleşmesi, kendi sanat probleminden yola çıkarak, özgün bir sanat dili oluşturabilme çabası içinde olması, geleneksel teknikler dışında yeni malzemeler ve sanat stratejileri denemesi olumlu bulunmuş olup eserleri yeterli görülmüş ve [REDACTED]’in Güzel Sanatlar Temel Alanı, Plastik Sanatlar Bilim alanında Doçentlik eser inceleme aşamasında “BAŞARILI” olduğu sonucuna varılmıştır.”

14) İlgili mevzuata bakıldığında; doçentlik sınav başvurusu için doktora derecesi iktisap edildikten sonra, doçentlik başvurusunda bulunulacak bilim alanında öngörülen asgari kriterlere uygun özgün bilimsel yayın ve diğer çalışmaların yapılmış olmasının şart olduğu, doçentlik sınavı için Üniversitelerarası Kurul tarafından adayın başvurduğu bilim dalından beş kişilik bir jürinin tespit edileceği ve bu **jüri üyelerince adayın akademik çalışmalarının her birinin nitelik ve bilim alanına katkısı açısından değerlendirileceği** ve Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen şekle uygun olarak hazırlanan **ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporların** Üniversitelerarası Kurula gönderileceği; jüri üyeleri tarafından doçentlik başvuru dosyalarının asgari şartlara uygunluk bakımından ve bilimsel bakımdan inceleneceği, asgari şartlara uygunluğun incelenmesinde, adayın beyannamede belirttiği yayınların adayın lisansüstü ve/veya uzmanlık tezlerinden üretilip üretilmediği, adayın beyannamede belirttiği eserlerin adayın doktora veya tıpta uzmanlık unvanı aldıktan sonra yaptığı çalışmalardan kaynaklanıp kaynaklanmadığı, adayın beyannamede belirttiği eserlerle asgari başvuru şartlarını

sağlayıp sağlamadığının incelendiği; bilimsel incelemede ise adayın eserlerinin nitelik ve nicelik yönünden başvuru alanına uygunluğunun detaylı olarak inceleneceği, ayrıca adayın akademik çalışmaları ile bilimsel etkinliklerinin dikkate alınacağı ve **asgari başvuru şartlarının sağlanmasının adayın eser inceleme aşamasından başarılı olduğu anlamına gelmediğinin** belirlendiği anlaşılmıştır.

15) İlgili mevzuat, idarenin açıklamaları ve başvuranın iddiaları birlikte değerlendirildiğinde; yukarıda 12 nolu paragrafta yer verilen başvuranın detaylı iddiaları incelendiğinde başvuranın iki jüri üyesinin değerlendirme raporlarında ÜAK'ın belirlediği şartlar dışında akademik ve somut olmayan yorumlar yaptıklarını iddia ettiği anlaşılmış olup bir doçentlik değerlendirmesinde, jüri üyelerinden başvuranın doçentlik dosyasının asgari şartlara uygunluk ve bilimsel bakımdan incelenmesinin beklendiği, asgari şartlara uygunluğun incelenmesinde, başvuranın beyannamede belirttiği yayınların lisansüstü ve/veya uzmanlık tezlerinden üretilip üretilmediğinin, doktora unvanı aldıktan sonra yaptığı çalışmalardan kaynaklanıp kaynaklanmadığının belirlenmesi ile asgari başvuru şartların sağlanıp sağlamadığının incelendiği; bilimsel incelemede ise başvuranın eserlerinin nitelik yönünden başvuru alanına uygunluğunun detaylı olarak incelendiği, en önemli husus olarak ise asgari başvuru şartlarının sağlanmasının başvuranın eser inceleme aşamasından başarılı olduğu anlamına gelmediği; bu çerçevede, söz konusu jüri üyelerinin başvuranın asgari koşulları sağlandığını belirtmekle birlikte başvuranın “ÜAK'ın belirlediği şartlar dışında akademik ve somut olmayan şartlar olarak tanımladığı” bazı şartlar çerçevesinde başvuruları başarısız buldukları, söz konusu şartlara bakıldığında bunların objektif olmadığı ya da bilimsellik, akademik dünya ile ilgisiz olduğunun da söylenemeyeceği, asgari koşulların sağlandığı tespitinden sonra jüri üyelerinin ayrıca yapmaları gereken nitelik incelemesinde bu değerlendirmelerin kabul edilebilir olduğu, diğer yandan söz konusu bilimsel incelemede jüri üyelerinin takdir hakkı olduğu ve mevcut dosyada jüri üyelerine tanınan takdir yetkisinin aşıldığına dair kanıt olmadığı, üstelik bir yandan başvuruları başarısız bulan jüri üyelerinin raporlarının birbiriyle uyumlu ve gerekçeli olduğu, diğer yandan ise başvuruları başarılı bulan jüri üyelerinin raporlarının da tarz ve içerik olarak başvuranın itiraz ettiği raporlardan farklı olmadığı tespit edilmiştir.

16) İlgili mevzuat ve somut olay çerçevesinde Kurumumuzca yapılan değerlendirmeler neticesinde; asgari koşullara uygunluk ve bilimsel incelemeden oluşan doçentlik başvuru değerlendirmelerinde jüri üyelerinin takdir yetkisi olduğu, söz konusu başvuruda bu takdir yetkisinin aşılmadığı, başvuranın itiraz ettiği değerlendirme kriterlerinin yapılması gereken nitelik değerlendirmesinde kabul edilebilir olduğu, diğer yandan başvuranın itirazlarının mevzuatta öngörüldüğü üzere Doçentlik Komisyonunca da değerlendirildiği ve karara bağlandığı, sonuç olarak başvuranın, ÜAK tarafından atanacak yeni bir jüri veya görevlendirilecek bilirkişi tarafından doçentlik başvurusunun tekrar değerlendirilmesi talebinin yerinde olmadığı ve bu talebin reddedilmesi işleminde hukuka ve hakkaniyete aykırılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

17) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilen iyi yönetim ilkeleri açısından bir değerlendirme yapıldığında; Kurumumuzun bilgi-belge talebine ayrıntılı ve gerekçeli cevap

verilmediği gibi başvurana da gerekçeli cevap verilmediği anlaşıldığından idarenin “kararların gerekçeli olması” ilkesine uymadığı tespit edilmiş olup idareden bundan böyle bu ilkeye uyması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĐÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

18) 6328 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma sresinden kalan süre, kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle;

BAŞVURUNUN REDDİNE;

Kararın başvuran ile ÜNİVERSİTELERARASI KURUL BAŞKANLIğINA tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Bařdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Őeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

